

A thick black L-shaped frame is positioned on the left and bottom sides of the page, framing the central text.

OPLEVELSESDSIGN PÅ ET MUSEUM OM FRED

Oplæg af Malene Agermose

Om mig

- 28, bor med min ungarske kæreste (Marton) i Nørresundby
- Jeg er klatrer, havemenneske, musiker/sangskriver, vindsurfer, skater, brætspilsnørd, madlavningsentusiast – jeg samler på hobbyer.
- Uddannet Oplevelsesdesigner i 2018
- Børneformidling og digital udstillingsformidling på Utzon Center (fra oktober 2018 – 2019)
- Freelance på DR
- Outdoor oplevelser nu i Løkken

Hvordan?

- Jeg omgiver mig i et internationalt miljø
- Europæer
 - *EVS: European Voluntary Service, 2012-13*
- Aktivisme – hvad?
- Jeg sætter eksempel
- Interesse for museer

Museumperspektiv

Museumsverden har ændret sig

- Før: primært domineret af et ensrettet belærende dannelsesideal
- Nu: Fokus på dialogiske kvaliteter
 - *fx ved brug af digitale teknologier,*
- Deltagelse på museer skaber nye oplevelsesmuligheder
- Mere fokus på brugeren → Brugercentreret design

Hvad er oplevelsesdesign?

"At påvirke individers sansning og følelser, så de indbydes til at tage forventning og forestillinger op til revision og eventuelt ændre dem" (Jantzen, Vetner og Bouchet, 2011, s. 48)

- *Det sker hos individet selv.*
- Forundring, Forandring og Forvandling.
 - *Forundring: Når en oplevelse påvirker kroppen,*
 - fx pulsen stiger, sanserne intensiveres, følelserne bliver fremkaldet
 - *Forandring: Når en oplevelse udfordrer forestillinger og forventninger,*
 - fx når det skaber refleksion (fx et barndomsminde bliver fremkaldet) og har indflydelse på det billede individet har af sig selv og andre.
 - *Forvandling: Når en oplevelse er årsag til nye forståelser,*
 - fx selvbillede eller verdensforståelse. Dette er bl.a. afhængig af motivation og stemning (individet knytter oplevelsen/læringen fra den til fremtidige gøremål eller erfaringer).
- Udvider oplevelsen ens erfaringsgrundlag = Oplevelsesbaseret læring
 - *I hvor høj grad fremgår oplevelsen som forandring, forundring og forvandling? – er kompetencer til håndtering og villigheden til det?*
 - *Den oplevende er aktiv og agerer som deltager*
 - *Oplevelsen er brugerdreven → Det er individuelt, hvilke oplevelser individet motiveres af*
- Det er essentielt at kende den målgruppe der designes til

Negativ fred

- En hver form for fred indeholder fravær af direkte vold (Galtung, 2012).
- Vold har i den forstand fire identificerbare elementer:
 - *Identificerbar aktør eller gruppe af aktører*
 - *En identificerbar fysisk handling eller opførsel*
 - *En tydelige fysisk eller psykologisk skade som resultat af handlingen.*
 - *Et identificerbart offer, som lider under skaden*
- Oftest vil disse elementer være gældende, når der tænkes på ordet vold
- Denne måde at tænke på fred defineres som **Negativ fred**, hvis det ikke er relateret til en struktur eller en kultur.
- At have negativ fred er bedre end (dvs. tilstedeværelse af vold), men det er ikke fred i sit fulde.

Positiv fred: Fred i sit fulde

- Fravær af strukturel vold
 - *f.eks. en utilsigtet udnyttelse og undertrykkelse fra økonomiske og politiske strukturer.*
- Indbefatter relationer mellem køn, racer, sociale klasser og familie
 - *FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling*
- Tilstedeværelsen af mange ønskværdige tilstande i samfundet og sindet som
 - *f.eks. retfærdighed og ligestilling.*
- Retfærdighed og uretfærdighed
 - *Er uretfærdigheden stor nok til at bryde med freden for at slutte uretfærdigheden?*
- Konflikt håndtering

Fredsmuseer

- Se Joyce Apels bog "Introducing Peace Museums" 2015
- Fredsstudier er ofte blevet inddraget som underkategori inden for studier, der fokuserer på konflikt, vold, krig, sikkerhed, folkemord og udviklingsstudier frem for museumsstudier
- Fredsmuseer er blevet overset i mængden af mindesteder og museer omhandlende krig og grusomheder, og museer der omhandler tolerance og menneskerettigheder samt andre fredsrelaterede emner
- Fremmer forståelsen for fred som en igangværende, betydningsfuld del af den menneskelige historie, frem for fokus på krig og hvad det medfører

Fredsmuseer, der illustrerer krig

- Krigsmuseer: fokus på menneskelige tab gennem artefakter, som våben og uniformer og gennem billeder, tegninger og breve med hensigt at promovere fred og varsle fremtidige konflikter.
- Fredsmuseer med fokus på krig:
 - *Belyser kompleksiteter, der finder sted i krig ved at inddrage kort- og langsigtede årsager og overvejelser, der fører til krig og påvirkningerne af krigen*
 - *Betoner i højere grad den vedvarende ødelæggelse, fysiske-, psykologiske- miljø-mæssige konsekvenser, der bliver ved med at have en indflydelse på folks liv lang tid efter fjendtligheden officielt er stoppet*
 - *Nu mere fokus på krig – nu mere fokus på negativ fred, hvilke kan unuancerer billedet på fred og hvad det indbefatter*

Museer med fokus på positiv fred

- Fokus på emner som
 - *Beskyttelse af civile og deres rettigheder, herunder international og humanitære ret, redning og bistand*
- Engagerer besøgende med væsentlige problematikker vedrørende konflikter i fortiden og nutiden og præsenterer fredsskabende fortællinger, billeder og redskaber

"They invite visitors to think seriously and deeply about giving peace a chance"

(Apsel, 2015, s. 199)

- Mål: At skabe en dynamisk, interaktiv og fremadrettet oplevelse for de besøgende

Eksempler

- Fredsmuseet i Bradford – The Peace Museum
 - *Storbritanniens eneste fredsmuseum*
 - *Motto: Engage, Inspire, Educate, Act*
 - *Fredshistorie, konfliktløsning, og værdier inden for integration, gennem udstillinger og workshops*
- Kyoto Museum for World Peace
 - *Japan, det land i verden med flest fredsmuseer*
 - *Designet til at udstille freds-, antikrigs- og antiatomtematikker, med fokus på strukturel vold samt et kritisk blik på Japans militære fortid*
 - *Øget fokus på nye konflikter i verden samt et kritisk perspektiv på Japans succes som demokrati samt mulighed for ytringsfrihed*
- Dayton International Peace museum – USA
 - *Mission: at inspirere en kultur af fred og uddanne om temaer omhandlende ikkevoldelig konfliktløsning, sociale retfærdighedsproblematikker, internationale relationer og fred*
 - *Fokus på ikkevoldlige løsninger, der kan anvendes til nuværende og fremtidig fredsskabelse*

- Gernika Fredsmuseum - Baskerlandet

- *Mission: bevare, udstille, skabe opmærksomhed, lave forsoninger og undervise de besøgende i basale idéer om fredskulturer*
- *Ønsker ikke at være fortæller af krigshistorier, men et sted der hjælper folk i troen på fred, inviterer til at række mod fred, observere fred og konfrontere det.*
- *Dedikeret til at uddanne sig om en fremtid for fred, forsoning og menneskerettigheder*

- Nobel Peace Center - Norge

- *Center frem for museum: Et sted er bringer folk sammen gennem udstillinger, teknologier, samt fredsrelaterede begivenheder*
- *Fast udstilling af nobelprismodtagere*
- *Midlertidige udstillinger fx med fokus på ytringsfrihed, immigration og jagten på skønhed og rigdom*
- *Fokus på teknologi frem for artefakter som formidling*
- *Er et af de mest besøgte museer i Norge*

Generation Wealth

- Dokumentarisk: fotografier og interviews
 - *"Some stuff I don't need to read. I can already see what's happening" Informant*
 - Emnet berører et vestligt problem, der for mange er nemt at relatere sig til
 - *"The exhibition now we believe has a topic that could be interesting for anyone. No matter your age or where you're from in the world it has relevance"*
 - Da udstillingen befinder sig på et fredsmuseum knyttes den automatisk til emnet fred, hvilket også uddanner og påvirker vores forståelse af begrebet fred
 - Nye forståelser af det omvendte af fred.
 - *Fred kommer på denne måde ikke til at omhandle det modsatte af krig, men i stedet det modsatte af overforbrug, hvilket i højere grad kan relatere sig til positiv fred, idet overforbrug hverken har en identificerbar aktør, fysisk handling eller skade*
 - *Positiv fred er også tilstedeværelsen af mange ønskværdige tilstande fx ikke at have overforbrug*
- "We are always looking for exhibitions and concepts that has a twist or a turn on life and the world as we see, and that could make us become even more enlighttened and wiser in some way or the other" Medarbejder på museet*

Refleksionsvæggen

Hvad ønsker du at opnå?

Hvem beundrer du og hvorfor?

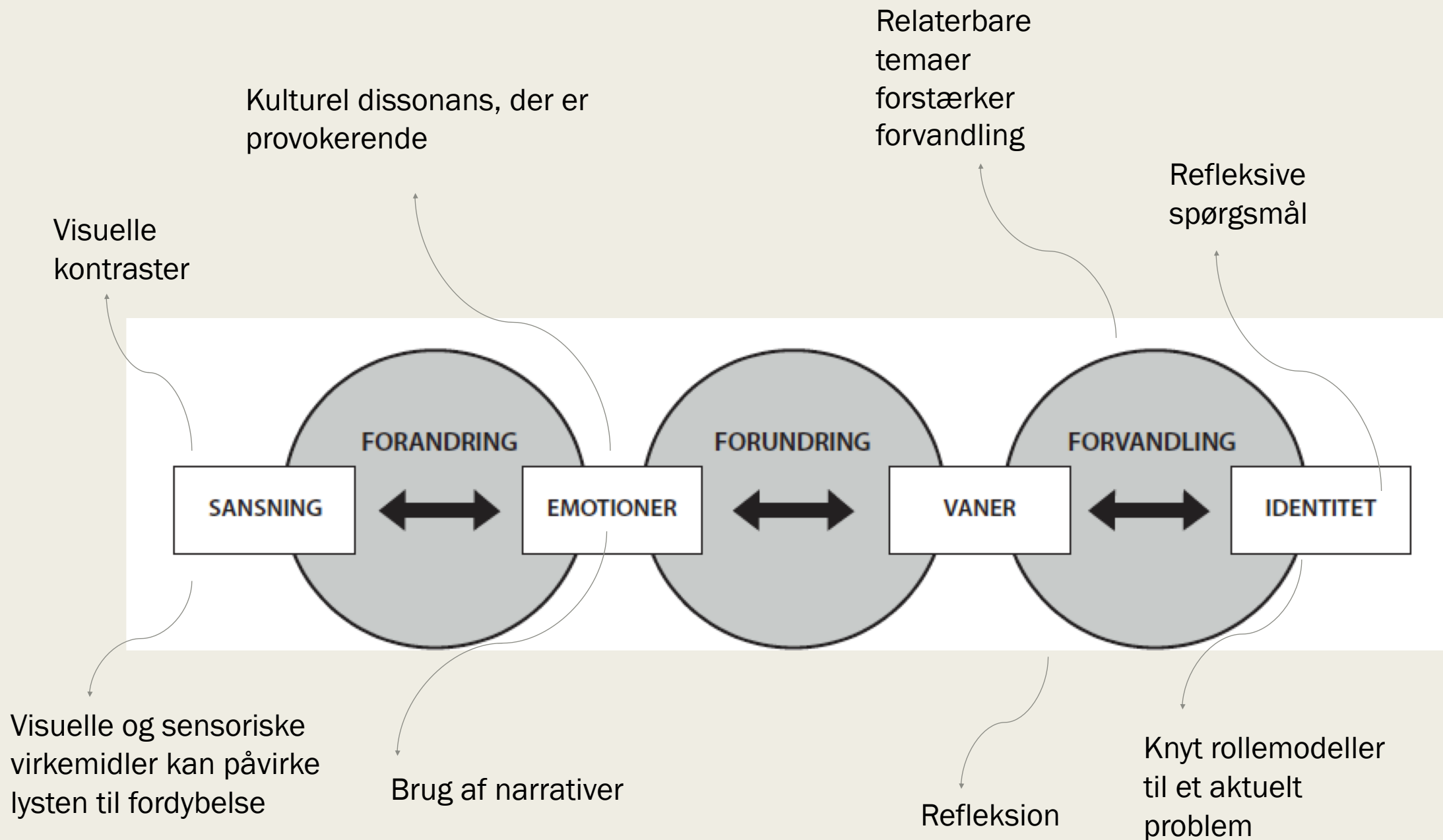
Hvad er det mest værdifulde du ejer?

- Udstillingen bliver knyttet til det refleksive niveau ved brug af spørgsmål til den besøgendes liv, som bliver en del af udstillingen:
 - *Who do you admire, and why? "My farther. For showing me the world from a rather different perspective compared with many of my friends and colleagues"*
- "when you have to write something you put many thoughts in things that perhaps is in your mind [it] opens up when you have to write something. You kind of need to work on those feelings or emotions"
 - *Refleksion fra informant efter oplevelsen*
- **Taktile og fysiske refleksioner bliver altid inkorporeret i udstillingerne**
- Får den besøgende til at overveje egne mål, eksisterende rollemodeller og eksisterende værdier
- At tydeliggøre mål, værdier og rollemodeller kan være adfærdspåvirkende ved effektive rollemodeller

Nobel Peace Center

- De 10 forskellige udstillinger på museet bliver knyttet sammen med refleksion og visuelle overgange
- Der bliver brugt teknologi, der reagerer når den besøgende nærmer sig installationerne. Dette motiverer den besøgende til nysgerrigt at bevæge sig hen til installationerne for at finde ud af hvad der sker.
- Den besøgende bliver guidet rundt på museet i form af lys og lyd
- Positive og negative virkemidler:
 - *Interesse i en udstilling kan bl.a. Skabes ved brug af positive virkemidler, der kan give den besøgende lyst til at fordybe sig i materialet*

Klimakontoret – Publikum som medskabere

Hvilke aktuelle problemer er der i Danmark som vi umiddelbart ikke lægger mærke til?

- *Fx forbrugeretik – hvor etiske er de produkter vi har i supermarkedet egentlig*
 - Ethicalconsumer.org
- *Klima og fred: hvordan hænger de to ting sammen?*
 - Vi ved efterhånden rigtig meget om klimaforandringerne og det er i den grad tydelig i det politiske landskab – men hvordan er det forbundet til fred?
- *De sociale mediers indflydelse på grupperinger i samfundet – hvordan er det forbundet til fred?*

Centrale ting

- Ved positiv fred efterstræbes ønskværdige tilstande i samfundet. Ved fokus på positiv fred betyder at tilstedeværelsen af strukturel vold ikke er fred, men negativ fred. For at imødekomme dette, kræves det at konflikter håndteres korrekt.
- Rollemodeller kan være adfærdspåvirkende ved fremstilling af individer, der omfatter en rolleaspirants bevidste eller ubevidste mål og værdier. Her undersøgte jeg hvordan den proces fungerede på Nobels Fredscenter.
- Ikke nok med at et fredsmuseum skal omhandle positiv fred, så skal den måde det formidles på også drage den besøgende, hvilket kan gøres gennem viscerale virkemidler, som også er relevant ift. At vække den besøgendes opmærksomhed
- Det kan være relevant at være mere styrende ift. Den besøgendes adfærd fx gennem gennem en udstilling, der opfordrer den besøgende til at deltage
- Det er vigtigt at temaer den besøgende bliver præsenteret for er relaterbare, for at den besøgende kan reflektere over egen kultur og over egen indflydelse på fred

Fokus på rollemodeller

- Motivation og mål
- Beundring og tilbedelse
- "it's not necessary the most famous people that inspire the most. Maybe there is one of them you never heard of before. And then you hear their story and say "wow, that's really close to me", that can be like a role model"
- Personperspektiver kan være en anderledes og positiv måde at illustrere Positiv fred på, da der er fokus på at kæmpe for freden frem for fokus på at kæmpe imod krig.
 - *Det kan blive ensidigt se fx diverse Netflix dokumentarer*